

vsem NOE MNZ,
vsem NOE GPU,
vsem policijskim upravam,
IRSNZ

Številka: 160-9/2020/56 (1504-01)

Datum: 9. 3. 2020

Zadeva: Presoja dejavnikov tveganja zaradi nevarnosti okužbe s koronavirusom ter preventivni in zaščitni ukrepi za zmanjšanje tveganj pred okužbo – prenovljena navodila

Zveza: Presoja dejavnikov tveganja zaradi nevarnosti okužbe s koronavirusom ter preventivni in zaščitni ukrepi za zmanjšanje tveganj pred okužbo – usmeritve (št. 160-9/2020/4 z dne 31. 1. 2020), Dejavniki tveganja zaradi nevarnosti okužbe s koronavirusom - dodatna pojasnila in opozorilo v zvezi z izvajanjem preventivnih in zaščitnih ukrepov v Policiji (GPU št. 483-15/2020/190 z dne 23. 2. 2020), Posredovanje priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje za preprečevanje prenosa okužbe z novim koronavirusom in Navodila za čiščenje prostorov, v katerih se je zadrževal bolnik s potrjeno okužbo (št. 160-9/2020/8 z dne 24. 2. 2020)

Glede na spreminjajoče razmere v zvezi s tveganjem za prenos okužbe z novim koronavirusom SARS-CoV-2 (v nadaljevanju: koronavirus) vam pošiljamo prenovljena navodila ter preventivne in zaščitne ukrepe za zmanjšanje tveganj pred okužbo s koronavirusom.

Dnevno stanje

Število potrjenih primerov z okužbo koronavirusa se dnevno spreminja, primeri okužb so potrjeni tudi v Sloveniji.

Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (European Centre for Disease Prevention and Control - ECDC) dnevno posodablja podatke v zvezi s koronavirusom, ki so dostopni na spletni povezavi <https://www.ecdc.europa.eu/en/geographical-distribution-2019-ncov-cases>.

Dnevno osvežena območja s povečanim tveganjem za prenos okužbe z novim koronavirusom SARS-CoV-2 so dostopna na spletni povezavi:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/zemljevid_obmocja.pdf

Potek bolezni, simptomi in znaki

Bolezen se kaže s slabim počutjem, utrujenostjo, nahodom, z vročino, kašljem in pri težjih oblikah z občutkom pomanjkanja zraka.

Ker gre za nov virus, se o poteku bolezni natančni podatki še zbirajo, iz dosedanjih poročil Kitajske pa se lahko sklepa, da poteka v lažji obliki pri približno 80 % okuženih. Težji potek naj bi imelo približno 20 % zbolelih, smrtnost po okužbi z novim koronavirusom pa se ocenjuje na 2 % - 4 %. Večina umrlih je bila starejša in je imela pridružene kronične bolezni srca, pljuč, sladkorno bolezen ipd. Za težji potek bolezni je značilna pljučnica.

Okužbe z novim koronavirusom od ostalih akutnih okužb dihal, vključno s pljučnicami, ni mogoče ločiti zgolj na osnovi poteka bolezni in bolnikovih težav. Za potrditev ali izključitev okužbe z novim koronavirusom je potrebno mikrobiološko testiranje. Koronavirus se dokazuje v brisu nosno-žrelnega prostora, v brisu žrela, izmečku dihal in še v drugih kužninah.

Zdravljenje okužbe s koronavirusom

Protivirusnega zdravila za nov koronavirus ni. V preskušanju so protivirusna zdravila, vendar nobeno ni registrirano za zdravljenje koronavirusa. Zdravila, ki učinkujejo npr. na virus gripe ali herpes virus, ne učinkujejo na koronavirus. Zdravljenje je simptomatsko. Z zdravili se poskuša olajšati bolnikove težave in nadomestiti funkcijo organa, če ob okužbi ni zadostna npr. ob hudi prizadetosti pljuč se bolnike mehanično predihava (umetna ventilacija), dodaja kisik, nadomešča tekočine ipd. Cepivo ne obstaja.

Prenos koronavirusa med ljudmi

Nov koronavirus se med ljudmi prenaša kapljično. To pomeni, da je za prenos potreben tesnejši stik z bolnikom, razdalja do bolnika 1,5 m. Možno je, da se z novim koronavirusom okužimo ob stiku z onesnaženimi površinami, ni pa še zanesljivo dokazano. Čeprav ni dokazano, da bi se novi koronavirus prenašal po zraku (aerogeno), se svetuje previdnost in zaščita pri posebej tveganih posegih v zdravstveni ustanovi (npr. ob bronhoskopiji, kjer nastaja kužni aerosol). Bivanje v istem prostoru z bolnikom (če smo na razdalji 1,5 m) ne predstavlja tveganja.

Inkubacija po okužbi s koronavirusom

Točna inkubacijska doba še ni poznana, glede na ostale koronavirus in preliminarne podatke pa je ocenjena med 2 in 12 dnevi, najbrž ne več kot 14 dni. V povprečju naj bi bila inkubacija dolga 6 dni.

Preventivni in zaščitni ukrepi

Za zmanjšanje tveganj za prenos okužbe z nalezljivimi boleznimi je pomembno, da se upoštevajo in izvajajo preventivni in zaščitni ukrepi, ki so tako na ravni države, kot tudi v Ministrstvu za notranje zadeve z organoma v sestavi že pripravljeni in sprejeti v načrtih odzivanja na različna tveganja oziroma pojav nalezljivih bolezni, ki so dosegljivi na naslednjih povezavah:

- na spletnih straneh NIJZ <https://www.nijz.si/sl/nacrti-in-smernice>;
- **Presoja dejavnikov tveganja zaradi nevarnosti okužb ter preventivnih in zaščitnih ukrepov za zmanjšanje tveganj pred okužbo z nalezljivimi boleznimi – obnovljena navodila na intranetu policije** <http://intranet.policija.si/index.php/urad-za-organizacijo-in-kadre/224-urad-za-organizacijo-in-kadre/15174-presoja-dejavnikov-tveganja-zaradi-nevarnosti-okuzb-ter-preventivnih-in-zascitnih-ukrepov-za-zmanjsanje-tveganj-pred-okuzbo-z-nalezljivimi-bolezni-obnovljena-navodila>;
- **Postopki pripravljenosti in odzivanja za policijo, vojsko in carino ob sumu na nalezljivo bolezen, ki lahko predstavlja tveganje za javno zdravje** http://intranet.policija.si/images/UOK/2018/postopki_pripravljenosti_in_odzivanja.pdf

Zaposleni, ki so pri opravljanju dela izpostavljeni možnosti okužbe z novim koronavirusom, naj izvajajo preventivne in zaščitne ukrepe za zmanjšanje tveganj pred okužbo z nalezljivimi boleznimi, in sicer:

- kadar je le možno, vzdrževati varno oddaljenost od oseb s sumom na okužbo, vsaj 1,5 m;

- pri osebah v postopku pozorno spremljati in čim prej zaznati opisane znake bolezni,
- pri obravnavi osebe s sumom na okužbo v skladu z navodili pravilno uporabljati zaščitne rokavice in po potrebi zaščitno masko za enkratno uporabo in zaščitna očala, ki tesnijo (znotraj 1,5 m);
- po stiku z osebo temeljito umiti roke s tekočim milom in vodo ter uporabiti papirnate brisače za enkratno uporabo,
- tudi sicer ves čas še posebej skrbeti za redno in skrbno umivanje rok s tekočim milom in vodo ter uporabo papirnatih brisač za enkratno uporabo;
- kjer ni možnosti umivanja rok, uporabiti razkužilo za roke, ki se ga nanese na suho kožo (vsebnost alkohola v razkužilu najmanj 60 %);
- izogibati se dotikanju oči, nosu in ust z rokami, tudi če se uporabljajo zaščitne rokavice,
- izvajati vse ostale osnovne higienske ukrepe v skladu z navodili, ki imajo ključno vlogo pri preprečevanju prenosa okužb.

Za osebe, ki kadijo, je pomembno, da si pred kajenjem umijejo ali razkužijo roke.

Pri tem še posebej opozarjamo na pravilno uporabo osebne varovalne opreme z doslednim upoštevanjem navodil za namestitvev, nošenje, snemanje in odstranjevanje na naslednjih povezavah:

- Navodilo za uporabo zaščitne maske
http://intranet.policija.si/images/UOK/2020/Koronavirus/Za%C5%A1%C4%8Ditne_maske_navodilo_za_uporabo.pdf,
- Navodilo za uporabo respiratorja
http://intranet.policija.si/images/UOK/2020/Koronavirus/Respirator_navodilo_za_uporabo.pdf

Preostala pomembna navodila in napotki za preprečevanje okužbe z virusom SARS-CoV-2 so na naslednjih povezavah:

- Higiena rok: http://intranet.policija.si/images/UOK/2020/Koronavirus/Higiena_rok.pdf,
- Razkuževanje rok: http://intranet.policija.si/images/UOK/2020/Koronavirus/Razku%C5%BEevanje_rok.pdf,
- Higiena kašlja: <http://intranet.policija.si/images/UOK/2020/Koronavirus/Higiena-kašlja.pdf>,
- Priporočila in nasveti NIJZ – Koronavirus: http://intranet.policija.si/images/UOK/2020/Koronavirus/Koronavirus_priporocila_in_nasveti.pdf.

Zaščitne maske se po določenem času premočijo in ne nudijo več zaščite, zato je masko, ko postane vlažna, treba nadomestiti z novo. Zelo pomembno je, da so zaščitne maske pravilno nameščene, pokrivati morajo nos in usta. Zaščitne maske se ne sme uporabiti večkrat. Policisti naj zaščitne maske nosijo v smiselnih okvirih (ob morebitni izpostavljenosti) in ne celoten delovni čas. Zaščitne maske je treba uporabljati ob neposrednem izvajanju mejne kontrole potnikov, ko pa so policisti od tega območja oziroma od potnikov odmaknjeni, pa uporaba mask ni smiselna.

Zaščitne rokavice za enkratno uporabo se lahko uporablja, dokler niso poškodovane.

Zaščitna očala so namenjena večkratni uporabi, vzdržuje in čisti pa se jih v skladu s z navodili proizvajalca.

Poleg preventivnih in zaščitnih ukrepov ter pravilne uporabe osebne varovalne opreme in zaščitnih sredstev predlagamo racionalno omejitev števila policistov, ki prihajajo v stik s potniki, glede na obseg prometa na mejnem prehodu.

Pri izvajanju nalog mejne kontrole oziroma izravnalnih ukrepov naj policisti obvezno uporabljajo zaščitne rokavice, v primeru postopkov z osebami, ki prihajajo iz območij s potrjenimi okužbami, pa tudi zaščitne maske in zaščitna očala.

Pri vseh postopkih z ilegalnimi migranti naj policisti obvezno uporabljajo zaščitne maske in zaščitna očala ter rokavice.

Po končani uporabi je treba osebno varovalno opremo pravilno sleči in odvreči v posebno odpadno plastično vrečo za odpadke, vrečo zavezati in odvreči med splošne odpadke.

V postopkih izvedbe preizkusov alkoholiziranosti udeležencev cestnega prometa je tehnična sredstva (Alkoskope) možno občasno razkuževati v skladu z navodili Urada za informatiko in telekomunikacije (posredovano naknadno). Po opravljeni razkužitvi Alkoskopa z morebitnim alkoholnim čistilnim oziroma razkužilnim sredstvom je treba počakati, da z ohišja čistilno sredstvo povsem izhlapi. Nato je treba **OBVEZNO** izvesti t.i. »pasivni test«, pri katerem Alkoskop zajame vzorec okoliškega zraka. Če je rezultat po izvedenem »pasivnem testu« negativen, se lahko nadaljuje z njegovo uporabo (nadaljuje s postopkom preizkusa), sicer pa ne.

Dodatno se v objekte in prostore v uporabi ministrstva in organov v sestavi namestijo razkužila za roke na primernih lokacijah (ob vhidih v objekte, pred dvigali, pred sejnimi sobami, pred jedilnicami, ipd.), ob posodah z razkužili pa slikovna navodila za pravilno razkuževanje rok.

Ob umivalnikih v sanitarijah se namestijo nasveti za pravilno umivanje rok, kar je še naprej osnovni ukrep za preprečevanje širjenja okužb in nalezljivih bolezni v skladu s priporočili pristojnih inštitucij. Na več drugih vidnih mestih se namestijo še druga navodila za preprečevanje okužbe z novim koronavirusom.

Dodatni ukrepi

Vsi preventivni ukrepi se v vseh okoliščinah, ki to dopuščajo, upoštevajo tudi med sodelavci! Zaposleni naj praviloma ne zapuščajo delovnega mesta, če delovne naloge tega ne zahtevajo.

V prostorih notranjih organizacijskih enot, ki imajo stike s strankami, naj se zanje pripravi delno odmaknjen prostor (1,5 m), pri čemer naj uporabljajo ločen pisarniški material, namenjen le strankam. Prostor naj se večkrat temeljito prezrači. Morebitno bolno stranko se opremi z zaščitno masko, da ne kašlja v ostale v okolici. Večkrat se čistijo in po potrebi razkužujejo predmeti in površine, ki se jih pogosto dotika.

Namesto sestankov se presodi možnost drugačne oblike izmenjave informacij in usklajevanja mnenj (možnost izmenjave nujno potrebnih informacij po elektronski pošti, telefonu, ipd.).

Ker množični dogodki v osnovi predstavljajo tveganje za prenos okužb, je treba ponovno presoditi in odločiti o njihovi predvideni organizaciji in izvedbi. Upoštevati je treba prepovedi zbiranja ljudi v Republiki Sloveniji v skladu z odredbo ministra, pristojnega za zdravje, ter priporočila zdravstvenih organov in inštitucij. V primeru izvedbe je treba na dogodkih zagotoviti ustrezne higienske razmere (zagotovljena oskrba s pitno vodo, sanitarije, prezračevanje zaprtih prostorov, odstranjevanje odpadkov). Upoštevati je treba vse preventivne in zaščitne ukrepe glede higiene in dosledno uporabljati vsa sredstva proti širjenju okužbe.

Službene poti v tujino

Pri načrtovanju in odrejanju službenih poti v tujino naj se skrbno pretehtajo možni zapleti in ovire, vključno s težavami pri zdravstveni oskrbi, na katere bi lahko zaposleni v trenutni situaciji naleteli.

Oceniti je treba nujnost udeležbe na mednarodni aktivnosti ter presoditi škodljive posledice neudeležbe glede na namen poti (konferenca, usposabljanje, sestanek, zasedanje odbora, operativne aktivnosti, itd.). Udeležba na manj pomembnih srečanjih, sestankih, konferencah se odpove oziroma preloži, če je to mogoče in organizacija dela to dopušča. Namesto službenih poti se za kakršnekoli stike uporablja video in telekonference, če je to mogoče.

Posebno kritično je treba presoditi službena potovanja na območja s povečanim tveganjem za prenos okužbe s koronavirusom, kar velja tudi za vstopna, transferna in končna letališča, ter službena potovanja na dogodke, kjer bi bila zaradi širše udeležbe izpostavljenost možni okužbi večja.

Za odrejene službene poti naj se spremlja stanje v državi, v katero se posamezno službeno potovanje načrtuje, in upoštevajo priporočila Ministrstva za zunanje zadeve na povezavi <https://www.gov.si teme/varnost-potovanj/> in <https://www.gov.si/zbirke/drzave/italija/>, priporočila NIJZ za potnike na povezavi <https://www.nijz.si/sl/informacije-za-potnike-v-zvezi-z-novim-koronavirusom-sars-cov-2> ter navodila in usmeritve lokalnih oblasti.

Po vrnitvi z morebitne službene poti z območja s povečanim tveganjem za prenos okužbe s koronavirusom v Slovenijo naj napoteni javni uslužbenec 14 dni opazuje svoje zdravstveno stanje. Če zboli v času potovanja, naj se posvetuje z zdravstveno službo na destinaciji. Če zboli po vrnitvi v Slovenijo ali že ob povratku z znaki okužbe dihal (vročina, kašelj, težko dihanje, občutek pomanjkanja zraka), naj ostane doma in se izogiba stikom z drugimi ljudmi. Pokliče naj izbranega ali dežurnega zdravnika in pove, da je nedavno potoval na območjih s povečanim tveganjem za prenos okužbe s koronavirusom. Nato naj upošteva navodila zdravnika in v nadaljevanju navedena navodila za obolelo osebo.

Postopki z vidno bolno osebo s simptomi za bolezen COVID-19

Pri vsaki vidno bolni osebi s simptomi za bolezen COVID-19, ki jo povzroča virus SARS-CoV-2, je pomembno, da policist oziroma drug javni uslužbenec še posebej skrbno izvaja vse preventivne in zaščitne ukrepe ter si v primeru stika z resnim sumom na koronavirus (oseba z akutno okužbo dihal z vsaj enim od naslednjih znakov: kašelj, težko dihanje ter vročina z vsaj enim od navedenih znakov, ki je potovala ali bivala na geografskih območjih s povečanim tveganjem v obdobju 14 dni pred nastopom simptomov ali je bila v tem obdobju v tesnem stiku s potrjenim ali verjetnim primerom COVID-19 ne glede na geografsko lokacijo) namesti zaščitno masko, zaščitna očala in zaščitne rokavice ter obvesti krajevno pristojni operativno-komunikacijski center (OKC PU). OKC PU v skladu z usklajenim postopkom obvesti regijski center za obveščanje 112 oziroma dispečersko službo zdravstva (Univerzitetni klinični center Ljubljana), da preko njihovega dispečerskega centra (Ljubljana, Maribor) po vnaprej določenih kriterijih usmeri najbližjo mobilno enoto na kraj dogodka in nato v nadaljnjo ustrezno zdravstveno oskrbo obolelega.

Če tesen stik z obolelo osebo ni potreben, naj se vzdržuje razdaljo 1,5 metra. V tesnem stiku z obolelo osebo, ki je nujen, naj bo čim manj oseb.

Če okoliščine dopuščajo, se tudi za osebo s sumom na okužbo s koronavirusom zagotovijo higieniški ukrepi za zmanjšanje možnosti prenosa preko izločkov dihal, in sicer naj si nadenejo zaščitno masko za enkratno uporabo, naj si med kašljanjem ali kihanjem pokrijejo nos in usta s papirnatim robčkom ali kašljajo v rokav ter izvajajo higieno rok. Obolelo osebo naj se osami oziroma oddalji od ostalih oseb in policistov v postopku (1,5 m).

V zdravstveno ustanovo naj obolelo osebo odpeljejo z reševalnim vozilom, kjer bo zdravnik presodil zdravstveno stanje in izvedel nadaljnje ukrepe. Tako obolelo osebo se ne namešča v prostore Policije, niti se ji prevoz ne zagotavlja s službenimi vozili Policije.

Za posvet je epidemiolog NIJZ dosegljiv na telefonskih številkah 031 646 617 in 031 619 118 vsak dan med 9. in 17. uro.

Izbrani ali dežurni zdravnik napoti osebo, ki izpolnjuje epidemiološka in klinična merila, na odvzem kužnin na eno od 16 lokacij po navodilih Ministrstva za zdravje. Testirajo se bolniki, ki ustrezajo definiciji primera. Samoplačniško testiranje ni možno.

Verjeten ali potrjen primer lečeči zdravnik prijavi epidemiologu območne enote NIJZ takoj (po telefonu, na telefonsko številko epidemiologa v pripravljenosti 24/7).

Presoja o opredelitvi tesnih kontaktov je v domeni epidemiologa. Trenutno je tesni kontakt potrjenega primera okužbe z novim koronavirusom definiran pri izpostavljenosti potrjenemu ali verjetnemu primeru, ki se je zgodila v obdobju 14 dni po nastopu bolezni pri bolniku s potrjenim ali verjetnim COVID-19, kot:

- visoko rizični tesni kontakt (oseba, ki biva v skupnem gospodinjstvu z okuženim bolnikom in drug visoko rizični tesni kontakt, če ga tako opredeli epidemiolog, ter določeni zdravstveni in laboratorijski delavci);
- drug tesni kontakt:
 - oseba, izpostavljena bolniku na delovnem mestu ali v šoli (opravljanje dela v istem prostoru oz. v isti učilnici);
 - osebe, ki sedijo na 2 sosednjih sedežih poleg bolnika v vseh smereh (levo ali desno od bolnika, pred ali za bolnikom), letalsko osebje, ki skrbi za potnike v delu letala, kjer je sedel bolnik, ali druge osebe, ki na letalu skrbijo za bolnika (po presoji epidemiologa so tesni kontakti glede na resnost simptomov pri bolniku in njegovo gibanje lahko tudi vse osebe v istem delu letala ali v istem letalu);
 - osebe, ki so bile v stiku s potrjenim primerom COVID-19, ki ni opisan zgoraj, pa obstaja možnost prenosa.

Definicije primerov in kontaktov se lahko spreminjajo in jih NIJZ prenavlja na spletni povezavi: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/ecdc_definicija_za_prijavo_in_spremljanje_novega_koronavirusa_koncna_za_splet_prilagojeno_6.3.ms_vtomic.pdf

Visoko rizične tesne kontakte in druge tesne kontakte obravnava območni epidemiolog. Za visoko rizične tesne kontakte epidemiolog NIJZ ministru za zdravje predlaga karanteno v domačem okolju v trajanju 14 dni. Minister za zdravje v skladu z ZNB karanteno odredi, izda se odločba, ki se vroči visoko rizičnemu tesnemu kontaktu. Pomoč pri organizaciji vsakdanjega življenja visoko rizičnega kontakta za čas trajanja karantene prevzame odgovorna oseba na Ministrstvu za zdravje. Če je mogoče, osebo v karanteni oskrbujejo svojci na način, ki onemogoča prenos okužbe s sicer še asimptomatskega visoko rizičnega kontakta (npr. puščanje živil in drugih predmetov vsakdanje rabe pred vrati hiše, stanovanja). Če možnosti oskrbe s strani svojca, prijatelja ni, se organizira pomoč nevladnih organizacij (npr. Rdeč križ) v lokalni skupnosti.

Drugim tesnim kontaktom potrjenega ali verjetnega primera COVID-19 epidemiolog svetuje samoopazovanje in takojšnji telefonski nasvet z izbranim oziroma urgentnim zdravnikom ob pojavu bolezenskih znakov, ki nakazujejo okužbo s koronavirusom (slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težave z dihanjem itd.).

Za izvedbo zbiranja in posredovanja podatkov o morebitnih kontaktih na zahtevo epidemiologa je izjemnega pomena tudi pravilnost in natančnost izdelanih razporedov dela.

O vseh takšnih postopkih se obvešča tudi OKC pristojne policijske uprave, ki obvešča OKC GPU, ta pa tudi notranjo organizacijsko enoto ministrstva, pristojno za varnost in zdravje pri delu, na dogovorjene kontaktne podatke.

Morebitni pojav okužbe pri zaposlenem

Če zaposleni zbolijo z znaki akutne okužbe dihal (vročina nad 38°C, kašelj, težko dihanje) na delovnem mestu in se je v zadnjih 14 dneh zadrževal na območjih, kjer obstaja povečano tveganje za okužbo z novim koronavirusom, naj se umakne v ločen prostor oziroma naj vzdržuje razdaljo vsaj 1,5 metra stran od ostalih ljudi in si po potrebi namesti zaščitno masko za enkratno uporabo. Po telefonu se posvetujte z zdravstveno službo (izbrani osebni zdravnik zaposlenega v rednem delovnem času, dežurna zdravstvena služba izven delovnega časa ambulante osebnega zdravnika), kjer boste prejeli navodila o nadaljnjih ukrepih.

V primeru izkazanih znakov okužbe s koronavirusom oziroma boleznimi izven delovnega časa naj zaposleni ostane doma in se takoj poveže in posvetuje s svojim izbranim osebnim zdravnikom, izven delovnega časa ambulante pa z dežurno zdravstveno službo. Lečeči zdravnik bo glede na zdravstveno stanje presodil potrebo po nadaljnjih ukrepih, zato je treba slediti njegovim navodilom. V primeru potrjene okužbe lečeči zdravnik takoj izvede predpisane postopke za prijavo nalezljive bolezni, epidemiolog pa bo določil in usmerjal nadaljnje postopke, ki se nanašajo tudi na zbiranje in posredovanje podatkov o osebah, ki so bili v kontaktu z obolelim, ter osebam posredoval vsa potrebna navodila glede izvajanja preventivnih in zaščitnih ukrepov.

Ob morebitnem pojavu okužbe vodja notranje organizacijske enote zagotovi takojšnje informiranje zaposlenih o dogajanju, načrtovanih preventivnih ukrepih ter ukrepih, ki jih v takem primeru določi zdravstvena stroka, obvestilo o tem pa posreduje tudi nadrejenemu in na elektronski naslov svzd.mnz@gov.si. Prav tako mora zagotoviti takojšnje informiranje zaposlenih z dejstvi v določeni delovni sredini, v kateri se pojavi morebiten stik z osebo s sumom na okužbo s koronavirusom, kot tudi s pridobljenim rezultatom izvedenega testiranja take osebe.

Kratki napotki oziroma protokol ravnanja ob sumu na okužbo s koronavirusom po prihodu z območja razširjene okužbe ali stiku z okuženo osebo je objavljen na intranetu Policije http://intranet.policija.si/images/UOK/2020/Koronavirus/Sum_na_okuzbo_koronavirus_protokol.pdf.

Upoštevanje priporočil izven delovnega časa

Za preprečevanje okužbe s koronavirusom je nujno tudi izven delovnega časa spremljati in upoštevati priporočila pristojnih zdravstvenih inštitucij, ki bodo preko sredstev obveščanja naslovljena na prebivalstvo.

Vsi preventivni in zaščitni ukrepi, ki se izvajajo v ministrstvu in organih v sestavi ne bodo uspešni in učinkoviti, če javni uslužbenci tudi v prostem času ne bodo odgovorno in dosledno upoštevali preventivnih ukrepov in navodil za preprečevanje okužbe NIJZ za prebivalce.

Vsakodnevni preventivni ukrepi za prebivalstvo so:

- izogibati se je treba tesnim stikom z ljudmi, ki kažejo znake nalezljive bolezni;
- redno si je treba umivati roke z milom in vodo;
- če voda in milo nista dostopna, se za razkuževanje rok uporabi namensko razkužilo za roke, ki ima najmanj 60 % vsebnosti etanola; razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji

uporabi na rokah, sredstva za čiščenje oziroma razkuževanje površin pa niso namenjena čiščenju oziroma razkuževanju kože;

- ne se dotikati oči, nosu in ust;
- upoštevati je treba pravila higiene kašlja;
- splošna uporaba zaščitnih mask ni potrebna;
- izogibati se je treba zaprtih prostorov, v katerih se zadržuje veliko število ljudi;
- poskrbeti je treba za redno zračenje zaprtih prostorov.

Če zbolite, ostanite doma!

Upoštevajte navodila vašega izbranega osebnega zdravnika. V primeru potrditve okužbe z novim koronavirusom SARS-CoV-2 in zdravstveno stanje po zdravniški presoji ne zahteva bolnišnične obravnave z namenom preprečevanja širjenja novega koronavirusa upoštevajte naslednja navodila za obolelo osebo:

- dokler ne okrevate, ostanite doma;
- izogibajte se stikom z drugimi ljudmi;
- večino časa preživite v drugi sobi kot ostali družinski člani, če je to le mogoče, in omejite stike z družinskimi člani (vzdržujte razdaljo najmanj 1,5 metra med vami in ostalimi družinskimi člani);
- redno prezračujte prostore, v katerih se zadržujete, za pet do deset minut večkrat na dan;
- upoštevajte pravilno higieno kašlja (preden zakašljate/kihnete, si pokrijte usta in nos s papirnatim robčkom ali zakašljajte/kihnite v zgornji del rokava), papirnat robček pa po vsaki uporabi odvrzite v koš;
- skrbno in pravilno si umivajte roke z milom in vodo, po potrebi jih tudi razkužujte;
- uporabljajte svoj jedilni in higienski pribor, perilo in brisače;
- površine, vidno onesnažene z respiratornimi izločki, očistite; prav tako redno čistite ostale površine z uporabo čistil, ki jih imate doma;
- svoje perilo operite z običajnim pralnim praškom na vsaj 60°C;
- v primeru poslabšanja stanja (poslabšanje kašlja z gnojnim izpljункom, težko dihanje, pojav apatičnosti in zmedenosti ipd.), se preko telefona posvetujte z vašim osebnim zdravnikom glede nadaljnjih ukrepov.

Slikovna gradiva NIJZ (plakati in letaki) za splošno in strokovno javnost so zbrani in dostopni na povezavi <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-sars-cov-2-gradiva>.

Čiščenje in razkuževanje

Za čiščenje in razkuževanje naprav in opreme se upoštevajo navodila proizvajalca za vzdrževanje in čiščenje omenjene opreme.

Oblačila in rokavice za večkratno uporabo se lahko kemično očisti, za oblačila, za katera je dovoljeno pranje pri temperaturi 60°C, se lahko uporabi pranje z običajnim detergentom za perilo in posuši v sušilnem stroju ali prelika. Tkanine, ki ne prenesejo takih temperatur, se pere z dodatkom za razkuževanje (npr. belilno sredstvo na osnovi natrijevega hipoklorita ali drugo sredstvo za tekstil s podobnim učinkom), če to tekstil dopušča.

Uporabi se lahko tudi postopke 48-urnega hranjenja opreme v posebnem prostoru (kontejner, nadstrešek), v katere osebe stalno ne dostopajo.

V primeru tesnega stika z osebo, okuženo s koronavirusom, se uniformo previdno sleče, da v plastično vrečo in se jo doma v skladu z zgoraj navedenimi postopki čisti oziroma pere ločeno od ostalega perila.

Dezinfekcija službenih vozil se izvaja po potrebi glede na morebitne prevoze oseb z znaki nalezljivih bolezni, izvajajo pa jo zunanji izvajalci, s katerimi ima ministrstvo oziroma policijske uprave sklenjene pravne podlage za razkuževanje vozil.

Prostori se redno čistijo z vodo in čistilnimi sredstvi, ki se jih običajno uporablja. Redno se čistijo in po potrebi razkužujejo predmeti in površine, ki se jih pogosto dotika (npr. kljuge, pulti, vse dostopne površine sten in oken, straniščna školjka, pipe umivalnikov ipd.).

Posebno pozornost je treba nameniti prostorom, v katerih se zadržuje večje število oseb (sejne sobe, prostori za odpravo na delo ...), in prostorom, kjer se izvaja večja izmenjava oseb oziroma strank v postopkih (sprejemni prostori, čakalnice, prostori za izvedbo postopkov z migranti, dežurne točke ...). Za takšne prostore se po potrebi zagotovi večkratno čiščenje.

Zaprti prostori se v skladu z možnostmi redno zračijo.

V primeru zadrževanja osebe s potrjeno okužbo s koronavirusom več kot 15 minut, morajo biti prostori in sanitarije, ki jih je oseba morebiti uporabila, očiščeni v skladu z Navodili Nacionalnega inštituta za javno zdravje za čiščenje prostorov, v katerih se je zadrževal bolnik s potrjeno okužbo s koronavirusom na naslednji povezavi:

http://intranet.policija.si/images/UOK/2020/Koronavirus/%C4%8Ci%C5%A1%C4%8Denje_prost_orov_za_nezdravstvo_SARS-CoV-2_2a_24.2.2020.pdf.

Navodila niso namenjena za čiščenje prostorov, ki jih je bolnik uporabil samo za prehod.

Razkuževanje prostorov izvajajo zunanji izvajalci, s katerimi ima ministrstvo oziroma policijske uprave sklenjene pravne podlage za razkuževanje prostorov.

Vse vodje notranjih organizacijskih enot ministrstva in Policije ter glavnega inšpektorja prosimo, da zaposlene seznanijo z vsemi navedenimi priporočili in ukrepi, opolnomočijo zaposlene za samozaščitno ukrepanje ter zagotavljajo kakovostne, preverjene in strokovno utemeljene informacije ter ustrezno podporo pri obvladovanju morebitnih dvomov in stisk.

Le z doslednim samozaščitnim vedenjem vsakega posameznika ter osredotočenostjo in upoštevanjem vseh v ta namen določenih in priporočenih ukrepov tako na delovnem mestu kot izven delovnega časa se lahko zagotovi učinkovito preprečevanje širjenja okužb, ki jasno odraža tudi odgovornost za lastno varnost, za varnost sodelavcev in drugih oseb, s katerimi prihajajo v stik pri delu, in ne nazadnje tudi za družinske člane slehernega posameznika.

Ta prenovljena navodila nadomeščajo do sedaj posredovane dokumente, navedene pod zvezo. O uvedbi dodatnih preventivnih in drugih zaščitnih ukrepov vas bomo glede na morebitne spremenjene razmere sproti obveščali.

Boštjan Poklukar
minister

Poslano:

- naslovníkom po e-pošti